

**Herunder beskrivelser af specielt fuglelivet i Herlev lokalområde's fugle- og naturområder, nemlig Smør- og Fedtmosen, Sømosen og Kagsmosen, som alle delvis hører ind under Herlev Kommune.
Med link til seneste fugleobservationer i DOFbasen.**

**Frank Desting
Herlev – år 2017**

Smør- og Fedtmosen

Beskrivelse:

Smør- og Fedtmosen er et større fredet område med småsøer, omgivet af mark- og engarealer (Kildegårdens jorder) syd og øst for mosen, gennemløbes af Tibberup Å - og er beliggende i Herlev og Gladsaxe Kommune.

Søerne i mosen er dels resultat af tørvegravning (1. og 2. verdenskrig), dels af egtl. anlægsarbejde siden 1960.

De senere år er der foretaget naturgenopretning og naturpleje i mosen, eksempelvis oprensning af de tilgroede områder. Yderligere er der opsat et fugletårn i Smørmosen. På markerne - omkring Kildegården (Naturcenter) - drives økologisk landbrug med afgræsning af kreaturhold.

Fuglelivet:

Området har et varieret dyre- og planteliv; der er registreret omkring 200 forskellige fuglearter gennem tiden, hvoraf ca. 50 arter yngler årligt; bl.a. 2-3 lappedykkerarter, en hel del andefugle og vandhøns - og, ikke mindst masser af sangfugle. Af mere fåtallige ynglefugle ses bl.a. Spurvehøg, Musvåge, Rørhøg, Tårnfalk, Vibe, Skovskade, Gøg, Natugle, Sanglærke, Stor Flagspætte, Sumpmejse, Halemejse, Pungmejse, Træløber, Grå og Broget Fluesnapper, Stillits, Dompap og Kernebider. Herudover har ynglet landets måske næststørste Sjagger-koloni nær mosen. Denne koloni er dog de aller seneste år reduceret væsentligt, således at der nu kun yngler enkelte par Sjaggere i mosen.

Forår og efterår ses et betydeligt antal trækfugle over (eller raster i) mosen; det drejer sig bl.a. om hel del rovfugle som f.eks. Musvåger, Hvepsevåger, Spurvehøge, - men også mere fåtallige arter ses årligt; Rød Glente, Duehøg, Fjeldvåge, Fiskeørn, Blå Kærhøg, Rørhøg, Lærke- og Dværgfalk, og - med lidt held - ses Vandrefalk. Selv Kongeørn, Lille Skrigeørn og Havørn er set over mosen få gange. Traner ses også årligt over mosen, primært om foråret - ifm. megen østenvind - kan pæne flokke passere mosen. Af småfugle trækker og raster mange forskellige arter; på - og over Kildegårdens jorder ses et betydeligt antal pibere, Gule Vipstjerter, lærker, svaler, drosler, Stenpikkere og Bynkefugle - samt flere tusinde finker etc. Selve fugletrækket ses bedst fra det højtliggende Klausdal eller omkring Kildegården. Hvis trækket svigter er der altid en hel del rastende småfugle i selve mosen.

Om vinteren er Duehøgen en årlig gæst med 1-2 ind., udover 3-6 faste Musvåger, af og til Fjeldvåge og Blå Kærhøg.

Enkelte år ses endvidere overvintrende Rørdrum.

Visse år ses invasion af Sjagger, Vindrossel og Silkehale - samt mange småfugle, - bl.a. mange farvestrålende finker. Herudover forefindes i udkanten af Fedtmosens nordvestlige hjørne, en overvintringsplads for Skovhornugler, som pr. 2010 er begyndt, at yngle i området.

Omkring 400 arter af højere planter er truffet i området, heriblandt flere sjældne arter, f.eks Gul Bartsie (som tidligere var anset for forsvundet fra landet - og i øvrigt af Dansk Botanisk Forening blev kåret som "årets fund" på Sjælland 1999!

Observationssteder:

Fugletårn opført i Smørmosen. Desværre nu (foråret 2009) brændt ned til grunden.

Nyt fugletårn opført i Smørmosen foråret 2012.

Husk!

Hunden skal føres i snor. Der er mulighed for at hunden kan slippes løs i en del af Træbanken.

Se seneste fugleobservationer fra mosen:

<https://dofbasen.dk/search/result.php?design=table&soeg=soeg&periode=antaldage&dage=10&omraade=lokalitet&hiddenlok=159010&obstype=observationer&species=alle&sortering=dato>

Sømosen

Beskrivelse:

Sømosen er en lille bynær fredet mose, beliggende i Ballerup og delvis Herlev Kommune. Mosen var tidligere kraftigt tilgroet, men op gennem 80'erne blev der via Ballerup Kommune foretaget omfattende naturgenopretning, hvor der blev genskabt store åbne vandflader samt øer og holme, hvor fuglene kan yngle i fred for ræve og hunde. Sømosen afvander gennem Sømose Å til Harrestrup Å, der udmunder i Kalveboderne. Der forefindes et fugletårn i mosens sydøstlige hjørne, ligesom der i mosens nordøstlige hjørne ligger en bådebro som er en glimrende udkigspost.

Fuglelivet:

Sømosen er efter genopretningen i 80erne blevet en rigtig lille oase med et rigt fugleliv. Udover den store Hættemåge-koloni yngler hele 3 lappedykker-arter (Lille Lappedykker, Toppet Lappedykker og Gråstrubet Lappedykker, tidligere også Sorthalset Lappedykker) samt mange andefugle (Knopsvane, mange Grågæs, Gråand, Krikand (?), Skeand (?), Taffeland og Troldand). Desuden

ungler her adskillige vandhøns (Vandrikse, Grønbenet Rørhøne og Blishøne). Af vadefugle ses ynglende Vibe og Lille Præstekrave. Fjordterne ses fouragerende hele sommeren og yngler også. Spurvefuglene er bl.a. repræsenteret ved ynglende Gøg, Nattergal, mange sangere (Rørsanger, Kærsanger, Munk, Havesanger, Tornsanger, Gærdesanger, Løvsanger og Gransanger), Gærdesmutte, Jernspurv, Grønirisk og Rørspurv. Det største "trækplaster" for fuglekiggere er nok ynglende Pungmejse, arten har dog desværre ikke ynglet i mosen de senere år, men ses af og til om foråret.

Forår og efterår er Sømosen en glimrende rast- og træklokalitet; andefugle såsom Grågæs og diverse ænder (bl.a. Atlingand, Krikand, Spidsand, Pibeand, Knarand og Skeand) kan iagttages, af rovfugle ses et pænt antal Musvåger, færre Hvepsevåger - samt fåtallige trækgæster som Rød Glente, Duehøg, Fjeldvåge, Havørn, Blå Kærhøg, Rørhøg, Fiskeørn (ofte fouragerende) - og med lidt held Dværg- og Vandrefalk. Der er endda noteret både Sort Glente og Steppehøg trækkende over mosen. Spurvehøg og Tårnfalk kan iagttages hele året. Rørdrum er iagttaget enkelte gange. Ved østenvind kan endvidere iagttages trækkende Traner. Også mange vadefugle ses rastende i mosen i træktiden (Strandskade, Vibe, Lille Præstekrave, Hvidklire, Svaleklire, Tinksmed, Mudderklire, Dobbeltbekkasin og - af og til Skovsneppe). Desuden ses Svartbag og Sildemåge og endda Rovterne af og til. Af spurvefugle raster og trækker en hel del lærker, pibere, Gule Vipstjerter, svaler, drosler og finker i og over mosen. Skægmejse træffes af og til, Rødstjert, Bynkefugl, Stenpikker, Grå og Broget Fluesnapper, Rødrygget Tornskade samt Lille og Stor Gråsisken ligeså og en raritet som Drosselrørsanger har gæstet mosen et enkelt år.

I vinterhalvåret kan bl.a. iagttages Fiskehejre, en hel del andefugle; Knopsvane, Grågås, Trolde- og Taffeland, undertiden Krikand, Skeand og Stor Skallesluger - samt ved kuldefremstød fra nord trækkende Sangsvaner, Sæd- og Canadagæs, vandhøns (i frostperioder bl.a. Vandrikse fouragerende frit synlig på kloshold ved Sømose Å samt undertiden Enkeltbekkasin samme sted), Spurvehøg, Musvåge og Tårnfalk, af og til Fjeldvåge og Blå Kærhøg, undertiden Isfugl, Stor Flagspætte, Skovskade, Musvit og Blåmejse, undertiden Skægmejse, Sortmejse, Halemejse, Træløber, af og til Korttået Træløber, Fuglekonge, Gærdesmutte og Rødhals, visse år invasion af Sjagger, Vindrossel og Silkehale - samt mange farvestrålende finker (Kernebider, Grønirisk, Stillits, Grønsisken, Stor Gråsisken, Dompap, Bogfinke og Kvækkerfinke).

Observationssteder:

Der forefindes et fugletårn i mosens sydøstlige hjørne, ligesom der i mosens nordøstlige hjørne ligger en bådebro som er en glimrende udkigspost.

Husk!

Hunden skal føres i snor.

Se seneste fugleobservationer fra mosen:

<https://dofbasen.dk/search/result.php?design=table&soeg=soeg&periode=antaldage&dage=10&omraade=lokalitet&hiddenlok=151030&obstype=observationer&species=alle&sortering=dato>

Kagsmosen

Områdebeskrivelse:

Kagsmosen er en lille fredet mose, beliggende i Københavns Amt (delvis Rødovre og Herlev Kommune) bestående af tørvegrave, rørsump, kanaler, åbent vand og parkarealer - i øvrigt helt omgivet af by.

Der er alt i alt registreret omkring 200 forskellige fuglearter og omkring 435 forskellige højere plantearter i mosen.

Fuglelivet:

Af ynglefugle ses bl.a. Lille Lappedykker og undertiden Gråstrubet Lappedykker, en hel del andefugle, - f.eks Knopsvane og Grågås, visse år Troldand, Musvåge, Rørhøg, vandhøns og mange forskellige spurvefugle; Gøg, Stor Flagspætte, Skovskade, Sumpmejse (?), Halemejse, Sjagger, Nattergal, Rødstjert (2010), - af egentlige sangere Rørsanger, Kærsanger, Munk, Havesanger, Gærdesanger, Løvsanger og Gransanger. Gærdesmutte, Jernspurv, Stær og Rørspurv yngler også fast i mosen. Tidligere år har den relativt sjældne Pungmejse ynglet i mosen. På Vestvolden op til mosen eller i selve mosen yngler ofte Spurvehøg.

Korttået Træløber er konstateret ynglende fra år 2012.

Forår og efterår er Kagsmosen en udmærket lokalitet for rastende og trækkende fugle; andefugle såsom Grågås, Krikand, Skeand, Trold- og Taffeland, af rovfugle en del Musvåger og færre Hvepsevåger, Spurvehøg, af og til Rød Glente, Duehøg, Fjeldvåge, Havørn, Fiskeørn, Blå Kærhøg, Rørhøg og Dværgfalk, også Traner passerer årligt mosen, af vadefugle ses bl.a. Vibe, Mudderklire, Dobbeltbekkasin, Skovsneppe, af spurvefugle bl.a. Sanglærke, svaler, pibere og drosler - samt undertiden Skægmejse, Stenpikker og Bynkefugl, Grå og Broget Fluesnapper, diverse sangere, Fuglekonge og en hel del finker.

I vinterhalvåret er der ofte en hel del andefugle; bl.a. Knopsvane, Krikand, Troldand - samt undertiden Stor Skallesluger, Fiskehejre, vandhøns, af rovfugle ses Spurvehøg og Musvåge, visse år Duehøg, herudover en hel del spurvefugle, eksempelvis Stor Flagspætte, Skovskade, Halemejse, Træløber, Gærdesmutte og Rødhals, undertiden Isfugl og Vandstær - samt en hel del drosler - og visse år pæne flokke af Silkehale. De senere år har også kunne træffes Korttået Træløber i mosen. Desuden træffes diverse finker såsom Bogfinke, af og til Kvækerfinke, Dompap, Grønirisk, Grønsisken, Stor Gråsisken, Kernebider og Stillits.

Ligeledes kan man om vinteren med fordel besøge den til fods nærliggende lokalitet Harrestrup Å, Islev, hvor især stykket mellem Brunevang og motorvejen kan opvise både Isfugl, Vandstær og Bjergvipstjert!

Husk!

Hunden skal føres i snor.

Se seneste fugleobservationer fra mosen:

<https://dofbasen.dk/search/result.php?>

[design=table&soeg=soeg&periode=antaldage&dage=10&omraade=lokalitet&hiddenlok=101240&obstype=observationer&species=alle&sortering=dato](https://dofbasen.dk/search/result.php?design=table&soeg=soeg&periode=antaldage&dage=10&omraade=lokalitet&hiddenlok=101240&obstype=observationer&species=alle&sortering=dato)